

CYTOTAKSONOMICZNA KONFERENCJA W LONDYNIE

W maju 1957 w The Linnean Society of London odbyła się jednodniowa konferencja poświęcona zagadnieniom cytotaksonomii.

Stwierdzono na niej doniosłe znaczenie cytologii dla taksonomii (systematyki). Zbyt szczupły zakres dotychczasowych badań nie pozwala na razie na oparcie systematyki roślin czy zwierząt na danych cytologicznych. Niemniej jednak cytologia już teraz może wyświetlać, a przynajmniej przyczyniać się do wyświetlania szeregu problemów taksonomicznych. Współdziałanie tych obydwu dyscyplin: cytologii i taksonomii jest nad wyraz pożądane i w skutkach może być bardzo płodne. Pewne trudności wywoływać tu mogą ci cytologowie, którzy lekceważąc podstawowe prace systematyków całą wiedzę o roślinie usiłują sprowadzić do rachowania chromosomów. W szeregu referatów i w dyskusji omawiano problemy z dziedziny zarówno zoologii, jak i botaniki. Spośród problemów botanicznych poruszono następujące:

1. Omówiono cytotaksonomiczną klasyfikację paproci. Około 15 000 gatunków tej grupy, przeważnie podzwrotnikowych, znanych jest w botanice i zaliczonych do około 300 rodzajów. Z niewielkimi wyjątkami gatunki tej samej grupy mają tę samą liczbę podstawową. Obserwacje chromosomów i ustalanie ich ilości są tutaj łatwe; badania te mogą służyć do stworzenia poprawnej, naturalnej klasyfikacji paproci.

Badania paproci cejlońskich wykazały, że na Cejlonie występuje szereg gatunków o wspólnym pokroju, wyraźnie jednak wyodrębnionych pod względem cytologicznym. Dokładniejsze badania pozwoliły na stwierdzenie, że w korelacji z odrębnością cytologiczną pozostają pewne drobne różnice morfologiczne, dotychczas przeoczone; posiadają one niewątpliwą wartość diagnostyczną.

Na Cejlonie rosną też pewne gatunki paproci, makromorfologicznie silnie odróżniające się od siebie, zbliżone jednak pod względem cytologicznym. Wytwarzają one mieszańce — szeregi osobników morfologicznie odmiennych nieco od siebie, zmiennych genetycznie, niektóre z nich uważano dawniej za odrębne gatunki.

2. W jednym z referatów omówiono stosunki panujące w obrębie rodzaju *Viola* jako przykład możliwości zastosowania cytologii do badań systematycznych. Do dużej sekcji *Nominium* należy podsekcja fiołków ostrogowych (*Rostratae*). W jej skład wchodzi 35 gatunków, których pokrewieństwo wykazać można albo drogą analizy cytologicznej, albo badając ich zdolność do wzajemnej hybrydyzacji. Poszczególne podsekcje różnią się z reguły podstawową liczbą chromosomów. Analiza cytologiczna wykazała, że większość badanych gatunków fiołków to diploidy. Badania europejskich mieszańców międzygatunkowych pozwoliły na stwierdzenie, że *Viola Riviniana* (z grupy *Rosulatae*) i *V. canina* (z grupy *Arosulatae*) to amfidiploidy o jednym wspólnym genomie.

Poszczególne grupy systematyczne (Becker np. podzielił podsekcję *Rostratae* na grupy *Mirabiles*, *Arosulatae* i *Rosulantes*) różnią się rozmieszczeniem geograficznym. Porównawcze badania cyto- i morfologii gatunków rodzaju *Viola* w związku z ich rozmieszczeniem pozwolą prawdopodobnie na opracowanie dziejów ich ewolucji i wędrówek.

Pozostałe referaty zajmowały się zagadnieniami z zakresu zoologii.

Marian Nowiński